

CHEMISCH WEEKBLAD

ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE CHEMISCHE VEREENIGING EN VAN
DE VEREENIGING VAN DE NEDERLANDSCHE CHEMISCHE INDUSTRIE

Hoofdredacteur: Dr. W. P. JORISSEN, Leiden, Zoeterwoudsche Singel 18, telefoon 648
(part. adres: Hooge Rijndijk 11, telefoon 1449).

Redactie-Commissie: Dr. G. C. A. van Dorp, Prof. Dr. N. Schoorl, S. Schwarz, Dr. A. J. C. de Waal.

N.V. D. B. CENTEN's Uitgevers-Maatschappij, Amsterdam C., O.Z. Voorburgwal 115, Telefoon 48695.

INHOUD: Mededeelingen van het Algemeen Bestuur der Nederlandsche Chemische Vereeniging. — Prof. Dr. P. E. Verkade, Aan de nagedachtenis van Dr. A. D. Donk. — Dr. A. J. C. de Waal, In memoriam Adriaan Donk. — Dr. W. P. Jorissen, Dr. A. D. Donk †. — Boekaankondigingen. — Personalialia, enz. — Ter bespreking ontvangen boeken — Nieuwe boeken. — Correspondentie, enz. — Verbeteringen van Chem. Jaarboekje I.

MEDEDEELINGEN VAN HET ALGEMEEN BESTUUR DER NEDERLANDSCHE CHEMISCHE VEREENIGING.

Het Redactiebureau, 18 Zoeterwoudsche Singel, Leiden,
is van 1 tot 24 Augustus gesloten.

* * *

Aangenomen als leden:

P. Groenewoud, B.Sc., Bloemfontein, Zuid-Afrika, Grey University College, Men's Hostel.
A. Yeld, B.Sc., Bloemfontein, Zuid-Afrika, Grey University College, Men's Hostel.
Jhr. Ir. E. de Roy van Zuydewijn, den Haag, Vivienstraat 22.
Dr. P. B. H. M. Dobbmann, Nijmegen, Vondelstraat 1, scheik. b. d. N.V. Zeepfabriek „Het Anker” v.h. Gebrs. Dobbmann.
Dr. J. W. Birza, ap., Amsterdam (W.), Tesselschadestraat 4.

Adresveranderingen:

Dr. W. Meyer, den Haag, van Blankenburgstraat 22, tel. 391492, postrekening: 105111.
Mevr. Ir. A. H. Manders, den Haag, Copernicusstraat 113.
Mej. A. van Wijngaarden, chem. cand., Utrecht, Catharijnesingel 91bis.
Dr. F. H. Cohen, den Haag, „H. T. O.”, Rijswijkscheweg bij Laakbrug.
M. Th. J. Custers, chem. cand., Swalmen (L.), Rijksweg A 519.
Mej. C. P. van Kerkwijk, chem. cand., den Haag, Riouwstraat 135.
Dr. H. J. van Giffen, Apeldoorn, Burglaan 6.
Ir. C. N. J. de Nooijer, Haarlem, Marnixstraat 100rood.

Tijdelijke adresveranderingen:

Drs. C. A. Goethals, Veere, Markt 163.
Mej. Ir. G. P. de Groot, den Haag, Groot Hertoginnelaan 134.

* * *

Van 25 Juli a.s. tot nadere aankondiging is het vacantiadres van den Voorzitter: Silvaplana, Hotel „Sonne”, (Zwitserland).

* * *

Aangeboden en gevraagde betrekkingen.

In deze rubriek worden opgenomen aanbiedingen van en vragen naar betrekkingen voor chemici. Alleen de leden van de Nederlandsche Chemische Vereeniging hebben het recht voor gevraagde betrekkingen van deze rubriek gebruik te maken. Aangeboden betrekkingen worden opgenomen van alle industrieën of handelsfirma's, die een chemicus zoeken.

Aangeboden betrekkingen:

Aan het Gymnasium te Assen wordt tegen 1 Sept. gevraagd een leeraar in natuur- en scheikunde (20 uren). Salaris volgens Rijksregeling 1e kl. Requesten (gezegeld) aan den Gemeenteraad uiterlijk 29 Juli a.s. Inlichtingen verstrekt de rector.

* * *

Gevraagde betrekkingen:

85. *Scheik. ing.* met langdurige laboratorium- en bedrijfspraktijk zoekt hem passende positie in binnen- of buitenland.

86. *Doctor in de scheikunde*, 26 jaar, met practijk, zoekt werkkring in binnen- of buitenland, prima referentiën.

87. *Dr. in de scheikunde*, 26 jaar, met eenige practijk in bacteriologie, org. en techn. chemie en levensmiddelenleer, zoekt werkkring.

89. *Doctor in de scheikunde*, 25 jaar, met kennis bacteriologie, zoekt werkkring in binnen- of buitenland.

90. *Chem. doct.*, oud 22 jaar, met kennis van bacteriologie en levensmiddelenleer, zoekt werkkring in binnen- of buitenland.

93. *Scheik. ing.*, diploma Delft, oud 24 jaar, met eenige practijk, zoekt werkkring in binnen- of buitenland. Prima referenties.

94. *Dr. scheikunde* (organicus), 39 jaar, met 10-jarige practijk als leider van een fabriekslaboratorium, wenscht van werkkring te veranderen.

98. *Bedrijfsingenieur*, technoloog (diploma Delft), leidende functies bekleed hebbende in 8-jarige gevarieerde practijk, wenscht van werkkring te veranderen.

99. *Scheik. ing.*, 36 jaar, met ruime ervaring als leider fabriekslaboratorium en langdurige fabriekspraktijk, wenscht van werkkring te veranderen.

100. *Scheik. ing.*, diploma Delft 1930, zoekt betrekking.

101. *Dr. Ir.*, (Delft, vrouwelijk), zoekt plaatsing. Practijk: metaal, waschmiddelen, oliën en vetten, water, enz.

102. *Scheik. ing.*, dipl. Delft 1923, oud 29 jaar, practijk: fabricage van gas, suiker, nicotine (en andere plantenziektenbestrijdingsmiddelen), zoekt verandering van werkkring.

103. *Scheik. ing.*, 27 jaar oud, met Hollandsche en Indische practijk, zoekt plaatsing.

Men wordt verzocht kennis te geven, indien opnemings niet meer noodig is.

Dr. S. S. COHEN,
waarn. secretaris-penningm.
Graaf Florisstraat 36, Rotterdam.

Nieuwe Leden en Donateurs.

Iedere Nederlander, die in ons land, in Indië of in het buitenland direct of indirect in zijn beroep iets met de chemie te doen heeft, behoort lid van onze vereeniging te zijn. Eerst dan kan deze met kracht voor de ideële en materiele belangen der chemici en chemische nijverheid opkomen.

Werft dus allen leden en vooral donateurs in de industrie. De chemische wetenschap zal een der machtige hefboomen kunnen zijn, om de industrie en dus ook de chemici over de tegenwoordige moeilijkheden heen te helpen.

Redactiebureau.

Het nummer van het Redactiebureau te Leiden, Zoeterwoudsche singel, is van 15 veranderd in 18.

AAN DE NAGEDACHTENIS VAN Dr. A. D. DONK.

Bij den aanvang der Algemeene Vergadering onzer Vereeniging te Haarlem op 21 Juli j.l. heeft de Voorzitter, Prof. Dr. P. E. Verkade, de volgende woorden aan de nagedachtenis van Dr. A. D. Donk gewijd:

Het was een innige wensch van Dr. Donk, naar welks vervulling hij sedert de oprichting van den Haarlenschen Chemischen Kring systematisch heeft gestreefd, dat onze Vereeniging eens een Algemeene Vergadering zou houden in deze stad. De eerste, nog zeer voorloopige beslissing tot het houden van een dergelijke bijeenkomst in den zomer van 1931 viel in September j.l., op den dag vóór Donk's vertrek naar het Ziekenhuis, toen hij mij met de hem eigene nauwgezetheid alle aanwijzingen verschaftte, noodig voor de tijdelijke waarneming van zijn taak.

Einde December keerde hij, na een zeer zware

Dr. A. D. DONK †.

operatie, schijnbaar herstellende en bezielde door de hoop op een algeheele beterschap in zijn woning terug. Aangezien zijn toestand een hervatting van zijn werkzaamheden als directeur eener hogere burgerschool nog niet toeliet, vulde hij zijn dagen vooral met werk voor onze vereeniging. Bergen werk in ons belang zijn in die enkele maanden door hem verricht en ook de a.s. zomervergadering had weer zijn volle aandacht. Een vrij plotselinge verergering van zijn toestand maakte begin April een nieuwe operatie noodzakelijk. Zoo blijmoedig als Donk de eerste maal naar het ziekenhuis gegaan was, in de hoop daar herstel zijner ziekte te vinden, zoo zeer zag hij thans, misschien een noodlottigen afloop voorziende, tegen dezen gang op. Toch vond hij de kracht en de lust om op één der allerlaatste dagen met de commissie van ontvangst te zijnen huize te vergaderen en met haar niet alleen de groote lijnen, maar ook vele detailpunten van de organisatie der zomervergadering te bespreken.

Dankbaar heeft deze commissie van vele zijner aanwijzingen gebruik gemaakt.

De vergadering te Haarlem, waarin Donk zich zoo verheugde, is thans werkelijkheid. Maar hij is niet meer in ons midden; op 15 April, zeer kort na de tweede operatie, nam de dood hem nog onverwachts tot zich.

Het spreekt welhaast vanzelf, dat het Algemeen Bestuur ernstig heeft overwogen, of onder deze omstandigheden de zomervergadering te Haarlem plaats kon vinden. Na rijp beraad hebben wij gemeend geheel in Donk's geest te handelen, door in de reeds gemaakte plannen geenerlei verandering te brengen. Mede zijn wij daarbij geleid door de overweging, dat een duidelijke manifestatie hier te Haarlem van den bloei, de innerlijke kracht en de beteekenis der Nederlandsche Chemische Vereeniging zou zijn een hulde aan Donk's nagedachtenis; immers, de groote opbloei onzer vereeniging in den loop der laatste jaren danken wij in niet geringe mate aan zijn 7-jarige werkzaamheid als secretaris-penningmeester.

Grooten dank zijn wij Donk verschuldigd voor de liefde, waarmede hij een belangrijk deel van zijn vrijen tijd aan onze Vereeniging offerde; voor de bewonderenswaardige wijze, waarop hij het secretaris-penningmeesterschap heeft vervuld; voor zijn intense werkzaamheid in tal van commissies; voor de liefderijke zorg, waarmede hij steeds over de belangen onzer tijdschriften heeft gewaakt. Treffende bewijzen van zijn belangstelling voor onze Vereeniging gaf hij tijdens zijn ziekte. In de dagen van zijn eerste verblijf in het ziekenhuis, toen zijn toestand hopeloos werd geacht en men het ergste moest vreezen, deed hij mij aanwijzingen toekomen voor dringende brieven, die moesten worden geschreven en waaraan ik, zonder deze waarschuwing, zeker niet zou hebben gedacht. Onder zijn nagelaten papieren bevond zich een ontwerp van de begroting over 1932, door hem in de laatste dagen voor zijn dood opgesteld.

Het valt ons zwaar Donk te moeten missen. Stellig zullen wij allen de nagedachtenis in hooge eere houden van dezen man, die onder ons zoovele vrienden telde en dien wij om zijn werklust en werkkraft, zijn bekwaamheid, zijn doortastendheid en om zijn groote gaven van hart: zijn oprechtheid en ridderlijkheid, zijn beminnelijk karakter, steeds hoogelijk hebben bewonderd. Het Algemeen Bestuur zal hedenmiddag namens de Vereeniging bloemen leggen op zijn graf.

Ter eere van de nagedachtenis aan onzen overleden secretaris-penningmeester verzoek ik U, U van Uw zetels te willen verheffen.

IN MEMORIAM ADRIAAN DONK.

Wij allen, die Donk goed gekend hebben, zullen hem missen en daarom is het, dat een van zijn medestudenten hier getuigen wil van goede vriendschap sedert meer dan vijf-en-twintig jaar. Een paar jaar afwezigheid onderbrak die nu en dan, maar zij leefde weer op, zoodra men weer in contact

kwam. Donk was geen allemansvriend en hij zag niet op tegen een botsing, als de zaak, die hij voorstond, hem dit waard leek, maar hij wist zaken van personen te scheiden en zoowel tegen vrienden „neen” te zeggen, als met anderen samen te werken. Hartelijke belangstelling, goed gemeenden raad, dienstvaardigheid en eerlijke vriendschap heeft hij velen gegeven, en in zijn eigen moeilijke uren heeft hij ook op hen vertrouwd. Die dingen, die menschen waardeeren, zullen wij ook thans gedenken.

Vrij onverwacht is hij in onze Vereeniging, waar de leeraren-sectie en de analysten-opleiding hem kenden, op den voorgrond getreden als secretarispenningsmeester, en hij heeft het volbracht, naast het

Dr. A. D. DONK †.

directoraat van een groote school, naast de plichten van het huiselijk leven, van dit werk een succes te maken. Hier hebben wij den ijverigen werker, die evenwel vrijen tijd gaarne voor anderen offerde, teruggevonden, zooals wij hem als student gekend hebben. Al zijn genoemde bezigheden hebben nooit op den geheelen mensch beslag gelegd; steeds bleef hij de hulpvaardige en bereidwillige, die voor ieder moeite nam, en die aan officieel optreden veelal het persoonlijke woord wist toe te voegen, dat alle stroefheid bande. Zoo zagen wij hem, toen de drukke dagen van het vereenigingsjubileum, samenvallend met de Union-vergadering in Nederland, hem in beslag namen, veerkrachtig en vroolijk blijven, en ook toen de ziekte, die hem heeft weggenomen, zijn werkkracht dreigde te verlammen, leefde hij mee met wat hij niet meer zelf kon besturen. Den dag vóór zijn opneming in het ziekenhuis (en hij wist wat dit beteekende) antwoordt hij mij op een verzoek om inlichtingen voor een hem onbekende in alle uitvoerigheid, die noodig was. Een enkelen regel

wijdt hij aan zijn ziekte: „gaarne tot verdere inlichtingen bereid, als ze me ten minste daartoe in de gelegenheid stellen”! Nauwelijks beleeft hij enkele weken van schijnbaar herstel, of hij heeft de zaken weer in handen, en maakt iets in orde, waarvan hij voor anderen complicaties vreesde.

Kort daarna is hij van ons weg gegaan.

Wij zullen hem niet vergeten.

A. J. C. DE WAAL.

Dr. A. D. DONK †.

4 Nov. 1879—15 April 1931.

De velen, die de begrafenisplechtigheid op de Alg. Begraafplaats aan de Kleverlaan te Haarlem hebben bijgewoond, zullen zich herinneren, hoe daar, terecht, in de eerste plaats de aandacht werd gevestigd op Dr. Donk's verdiensten voor het onderwijs. De waarn. directeur van de H.B.S. aan het Santpoorterplein, de wethouder van onderwijs, de inspecteur van het middelbaar onderwijs, de voorzitter van de commissie van toezicht op dat onderwijs, zij allen herdachten Donk's arbeid op het gebied, waaraan hij bijna 25 jaren zijn krachten heeft gewijd. Wat hij gedurende de laatste 7 jaren van zijn leven voor de Nederl. Chem. Vereeniging is geweest, schetste Prof. Verkade; namens zijn vrienden spraken Dr. S. Elzinga en Dr. A. J. C. de Waal.

Nu wij, drie maanden later, bijeen zijn geweest te Haarlem, de plaats, waar hij zijn onschatbaar werk voor de Chemische Vereeniging heeft verricht — de plaats, die hij zelf voor deze Algemeene Vergadering had uitgekozen — is bij ons allen de herinnering weer opgekomen aan deze krachtige persoonlijkheid, die in tal van moeilijke gevallen de belangen van onze Vereeniging op bewonderenswaardige wijze heeft weten te behartigen.

Van Donk's levensloop vóór 1925 kan ik slechts vermelden, dat hij 4 November 1879 te Probolinggo is geboren, de H.B.S. te Gouda volgde en eerst aan de Universiteit te Utrecht, later aan die te Leiden studeerde; aan laatstgenoemde werd hij in 1908 bevorderd tot doctor in de scheikunde, op een dissertatie over alkalisulfofostibiaten, bewerkt onder leiding van Prof. Schreinemakers. Hij gaf toen reeds een blijk van zijn belangstelling voor de Nederl. Chem. Vereeniging en haar orgaan, door nadrukkelijk de opneming te verzoeken van de hoofdresultaten zijner onderzoekingen in dat tijdschrift — hoewel het gewoonte was daarvoor een buitenlandsch tijdschrift te kiezen. Zoo verschenen in het Chemisch Weekblad twee verhandelingen over alkalisulfofostibiaten¹⁾, spoedig gevolgd door een mededeeling over het stelsel natriumsulfofostibiaat, natriumthiosulfaat en water²⁾. Deze verhandelingen sloten zich aan bij de reeks publicaties over ternaire

¹⁾ Chem. Weekblad 5, 529, 629 (1908).

²⁾ Ibid. 5, 767 (1908).

stelsels, die van de hand van Prof. Schreinemakers en eenige zijner leerlingen in hetzelfde tijdschrift waren verschenen³⁾.

Reeds vóór zijn promotie was Donk leeraar geworden aan de gemeentelijke H.B.S. met 5-jarigen cursus te Enkhuizen (1 Sept. 1907); 1 Januari 1909 volgde zijn benoeming aan de H.B.S. te Rotterdam. Daar had hij al gelegenheid zijn organisatie-talent te toonen, door o.a. het laboratorium op voortreffelijke wijze in te richten. Op 1 Sept. 1912 werd Donk directeur der Hoogere Handelsschool te Utrecht (thans H.B.S. A), welke functie hij 4 jaren later verwisselde met het directeurschap van de H.B.S. en Hoogere Handelsschool te Enschede. Den 22sten October 1919 volgde zijn benoeming te Haarlem aan een juist gestichte H.B.S. Deze werd voorloopig gevestigd in een villa aan het Prinsenvolkwerk, waar reeds spoedig gebrek aan ruimte kwam.

In Februari 1929 kon Donk eindelijk het geheel naar de eischen des tijds ingerichte gebouw aan het Santpoorterplein betrekken.

Donk heeft dus te Haarlem een 10-tal jaren onder ongunstige omstandigheden moeten werken. Bij zijn werk als directeur en leeraar kwamen de bekende beslommingen, verbonden aan het voorbereiden en inrichten van een nieuwe school. Niettegenstaande dit alles aanvaardde hij op 1 Januari 1925 het secretaris-penningmeesterschap der Nederlandsche Chemische Vereeniging.

Tot dien datum waren steeds — 20 jaren lang — het secretariaat en het penningmeesterschap door twee personen waargenomen. Tegen het einde van 1924 bleken, zoowel de toenmalige secretaris, Ir. B. Wigersma, als de penningmeester, Dr. A. van Rossem, niet bereid hun functies langer te vervullen. „Na ampele bespreking” meende het Bestuur „dat de tijd gekomen was om deze beide functies te vereenigen”⁴⁾.

En ziet, op de agenda voor de algemeene vergadering van 30 December 1924 treft men reeds den naam van Dr. A. D. Donk aan als eerste candidaat voor de vervulling der dubbele vacature.

De nieuw benoemde secretaris-penningmeester had dadelijk — zooals blijkt uit zijn eerste jaarverslag — tal van belangrijke vraagstukken te behandelen (o.a. een nieuw contract in zake het Recueil). Bovendien viel zijn optreden samen met dat van moeilijke tijdsomstandigheden, waarvan dat verslag ook gewaagt.

Donk's jaarverslagen, al zijn zij in zeer sobere bewoordingen gesteld, geven den aandachtigen lezer toch een indruk van het vele, dat de secretaris-penningmeester voor de Vereeniging heeft gedaan. De notulen der bestuursvergaderingen en de brievenboeken zouden vele bijzonderheden kunnen leveren voor een geschiedenis der Vereeniging gedurende Donk's *beheer*. Ik gebruik dit woord met opzet, want, hoe verdienstelijk ook het werk van de voorzitters sedert 1 Jan. 1925 is geweest, zij zelf zullen erkennen, dat Donk steeds de spil is geweest, waarom de Vereeniging draaide.

Tijdens Donk's lidmaatschap van het Algemeen Bestuur kwam o. a. de Raad van Overleg tot stand, werden de verschillende reglementen (te beginnen

met het Huishoudelijk Reglement) herzien; ging het Chemisch Jaarboekje in eigendom over aan de Vereeniging, vond de herdenking van het 25-jarige bestaan der Vereeniging en de ontvangst van de Union internat. de la chimie plaats, verkreeg de Redactie der tijdschriften een Bureau en werd een nieuw contract in zake de tijdschriften der Vereeniging met D. B. Centen's Uitgevers-Maatschappij afgesloten (Jan. 1931). Ik doe hier slechts een greep uit het vele, dat aan de zorgen van het Algemeen Bestuur in de laatste jaren was toevertrouwd.

Wil men een indruk krijgen van Donk's zware taak als penningmeester, dan denke men aan de sommen, die gereserveerd moesten worden voor de viering van het jubileum der Vereeniging en de ontvangst van de Union, voor de nieuwe edities van de verschillende deeltjes van het Chemisch Jaarboekje en voor het algemeen register van de eerste 50 jaargangen van het Recueil.

Hoe Donk dacht over de (financieele) positie onzer Vereeniging, in 1928 en haar ontwikkeling in de toekomst, heeft hij in het kort geschetst in zijn opstel over „verleden, heden en toekomst” der Nederlandsche Chemische Vereeniging⁵⁾.

Dat hij van het „belangrijk tijdvak”, hetwelk hij daar voorzag, nog niet drie jaren heeft mogen beleven, stemt weemoedig. Moge de hoop en overtuiging, die hij uitsprak „dat bij allen, die het werk voor de Vereeniging zullen doen, steeds haar werkelijk belang voor oogen zal blijven staan”, in volledige vervulling gaan.

Leiden, Juli 1931.

W. P. JORISSEN.

BOEKAANKONDIGINGEN.

A. Chaplet, Dictionnaire des produits chimiques commerciaux et de la droguerie industrielle. Paris, Dunod, 1930, 306 pp., 13 × 21 cm, frs. 54.—, geb. frs. 63.—.

Het is dikwijls zeer moeilijk vast te stellen, wat in het Fransch met een bepaalde chemische benaming bedoeld wordt, hetzij, doordat het een naam is, die alleen nog in de techniek of den chemicaliënhandel gebruikelijk is, hetzij, omdat het een merknaam is. Schrijver heeft zich tot taak gesteld, een gids te geven om deze moeilijkheid uit den weg te ruimen en is daar wonderwel in geslaagd.

Achter de alfabetisch gerangschikte namen van de chemicaliën (uitgezonderd zijn de pharmaceutische producten) vindt men hun verschillende andere namen, hun definitie en aanwijzingen aangaande hun eigenschappen, bereiding en toepassingen. Steekproeven overtuigden mij van de groote volledigheid van dit goed uitgevoerde werkje, dat ik zonder voorbehoud kan aanbevelen.

C. M. R. Davidson.

* * *

G. S. W. Marlow, Law and Industry, Baillière, Tindall and Cox, Londen, 1929, VIII + 320 pp., 14 × 21 cm, 17/6.

Op de bondige en heldere wijze, waarvan de Engelschen het geheim bezitten, behandelt schrijver, na een inleidend overzicht van de grondslagen van het Engelsche recht, de verschillende gedeelten van de wetgeving, waarmee de industrieel in aanraking kan komen, als daar zijn: onrechtmatige daad, verbintenissen, de verhouding werkgever—werknemer, de bedrijfswetten (veiligheidswet, wet

³⁾ Zie aldaar 1, 329, 395, 474, 551, 837 (1904), 2, 211, 309, 633, 771 (1905), 3, 157, 539, 557, 569 (1906).

⁴⁾ Chem. Weekblad 21, 573 (1924).

⁵⁾ Chem. Weekblad 25, 329—334 (1928).

op de chemische bedrijven, enz.), het voorkomen van vervuiling door afvalproducten, vakverenigingen, koop en verkoop, vervoer, verzekering, vennootschappen, faillissement en ten slotte het octrooi-, modellen- en merkenrecht. Een zeer uitvoerig register besluit dit werk, dat een uitstekend overzicht geeft van dit deel van het alles-behalve eenvoudige Engelsche recht.

C. M. R. Davidson.

* * *

Ir. R. A. Gorter, Doe het veilig. N.V. De Arbeiderspers, Amsterdam, 1931, 4e druk, 16e—20e duizendtal, 73 pp., 13 × 19 cm, f 0.35, bij 100 stuks en meer f 0.30 per ex.

Dit boekje geeft in een groot aantal wenken weer wat men in het bedrijfsleven wel en niet moet doen om de algemeene veiligheid te verhoogen. Na een bespreking van de kleeding en allerlei beschermingsmiddelen als beenkappen, handschoenen, maskers en brillen komt aan de orde het oploopen van verwondingen door spijkers, scherpe voorwerpen en slecht gereedschap of ondoelmatig gebruik daarvan. Daarna komen ter sprake de gevaren van vallen, brand, electriciteit, ontploffingen en giftige gassen. Tenslotte wordt gewaarschuwd voor de verschillende ongevallen, die zich kunnen voordoen bij drijfwerken, metaal- en hout-bewerkingsmachines, hijsch-werktuigen en voertuigen. Een belangrijk deel van de opmerkingen betreft algemeen bekende feiten, die echter toch nog vaak verwaarloosd worden. Het boekje, dat zich zeer vlot laat lezen, moest in handen komen van ieder, die voor 't eerst in een fabriek, werkplaats, garage of bedrijf werkzaam is; zoowel de arbeider als de opzichter en de ingenieur kunnen er hun voordeel mee doen.

J. S. Doting.

* * *

Keimungsphysiologie der Gräser (Gramineen) von Dr. Ernst Lehmann und Fritz Aichele, Verlag Ferd. Enke, Stuttgart, 1931, 678 pp., 16 × 24 cm, RM. 60.—, geb. RM. 63.—.

De literatuur over het en uit theoretisch en uit praktisch oogpunt zoo uiterst belangrijke gebied der kiemings-physiologie is overweldigend omvangrijk (men vergelijkte Franck's bibliographie der „Samenkeimung“, 1928!), en sinds 1880 ontbrak een samenvattend werk dezer publicaties. Om deze lacune aan te vullen hebben Lehmann en Aichele, beiden bevoegde autoriteiten op dit gebied, dit eerbied-afdwingende boek geschreven, dat zich m.i. een blijvende plaats in de literatuur van deze materie heeft verworven; een standaardwerk, waarin men niets tevergeefs zoekt. Het beperkt zich echter tot de Gramineen.

Na een korte inleiding worden 180 pag. gewijd aan de vorming en het ontstaan van vrucht en zaad. Daarbij wordt de stof uit drieërlei oogpunt bekeken: morphologisch-anatomisch, chemisch-physiologisch en physisch-chemisch. Daarna volgt een bespreking van kiemkracht en zaadrust (72 pag.), waarbij de interessante experimenten over invloed van hooge en lage temperaturen, en van intensieve droging op het kiemend vermogen ter sprake komen. Dan volgt een uitvoerige behandeling der „Nachreife“, waaraan zich organisch sluit de kieming (323 pag.). Daarbij wordt besproken de invloed van: water, chemicaliën, kiemmedium, temperatuur, licht- en andere stralen, en zuurstof op het kiem-proces; daarna de chemische processen der kieming.

Behalve literatuur-opgaven in den tekst treft men een uitgebreide bibliografie (75 pag.), tot 1930 bijgewerkt aan; twee registers besluiten dit alleszins aanbevelenswaardige boek.

J. Selman.

* * *

Chemisch Jaarboekje der Nederlandsche Chemische Vereeniging, onder redactie van Dr. W. P. Jorissen (Leiden), Dr. H. C. Prinsen Geerligs (Amsterdam), Ir. A. Slingervoet Ramondt (den Helder), Dr. L. Th. Reicher (Amsterdam), Ir. J. Rutten (den Haag), Prof. Dr. N. Schoorl (Utrecht) en Dr. S. S. Cohen, als waarn. secretaris der Ned. Chem. Vereeniging, Deel I. Achttiende druk. Voor de Ned. Chem. Vereeniging uitgegeven door D. B. Centen's Uitgevers-Mij. N.V., O.-Z. Voorburgwal 115, Amsterdam, 1931, 98 blz.

Dit deeltje bevat behalve een ledenlijst (blz. 18—69), opgaven over: algemeen bestuur, raad van overleg, chemische kringen, secties, chemische raad van Nederland, redactie en medewerkers van Chemisch Weekblad en Recueil des travaux chimiques des Pays-Bas, commissies, eereleden, donateurs, fondsen, rijkscommissies, Rijksnijverheidsdienst, Octrooiraad, Nederl. instituut voor documentatie en registratuur, Koloniaal Instituut, Fédération internat. pharmaceutique, Universiteits- en hogeschoollaboratoria, andere overheidslaboratoria, particuliere laboratoria met rijkssteun, particuliere laboratoria onder rijkstoezicht, andere particuliere laboratoria, examen voor analyst, tarief voor chemischen arbeid, buitenlandsche universiteiten.

Aanvullingen en verbeteringen zende men aan de Redactie, Leiden, Zoeterwoudschesingel 18.

Tegelijk met dit deeltje is aan de leden verzonden een exemplaar van den herdruk van „Statuten en Huishoudelijk Reglement“ (1931, 28 blz.).

W. P. Jorissen.

* * *

Tables annuelles de constantes et données numériques de chimie, de physique, de biologie et de technologie. Publiées sous le patronage de l'Union de Chimie pure et appliquée par le Comité international nommé par le VIIe Congrès de chimie appliquée (Londres, 2 juin 1909). Comité permanente: Prof. Ernst Cohen (Utrecht), Prof. P. Dutoit (Lausanne), A. Egerton (Oxford), Dr. Ch. Marie (Paris), Prof. O. Scarpa (Milano), C. J. West (Washington). Secrétaire général: Ch. Marie, Dr. es sciences. Paris, Gauthier-Villars et Cie.; New-York, McGraw-Hill Book Company, Inc., Vol. VI (Années 1923—1924), première partie, 1927; deuxième partie, 1928; vol. VII (années 1925—1926), première partie et deuxième partie, 1930. Table des matières des volumes I à V (années 1910 à 1922), rédigée par G. Kravtsoff, 1930.

Van de vorige deelen dezer belangrijke uitgave verschenen reeds vroeger besprekingen; zie o.a. die van Dr. J. J. van Laar in Chem. Weekblad 20, 591 (1923) en 23, 553 (1926). Thans liggen voor ons de deelen VI en VII, waarin de literatuur tot 1926 is verwerkt, terwijl, naar wij vernemen, ook de deelen VIII (1927—1928) en IX (1929) zijn verschenen.

Gratis zijn verkrijgbaar afleveringen, handelende over spectroscopie, electriciteit, magnetisme, electrochemie, radio-activiteit, kristallografie, mineralogie, biologie, ingenieurs-wetenschap en metallurgie, kolloiden, radio, fotografie, enz. Men kan door deze gemakkelijk een indruk krijgen van de groote waarde der tabellen, die sedert deel VII ook van een uitlegging in het Engelsch zijn voorzien. De International Critical Tables maken de aanschaffing der Tables annuelles volstrekt niet overbodig; laatstgenoemde vullen de Amerikaanse tabellen op gelukkige wijze aan. Dat Dr. van Laar tot de medewerkers behoort — de door hem bewerkte tabellen behooren tot de beste — moge hier niet onvermeld blijven

W. P. Jorissen.

* * *

E. Hubendick, Spiritusmotoren, Studien über die Verwendung von Spiritus und Spiritus-Kohlenwasserstoff-Gemischen für den Betrieb von Vergasermotoren. (Duitsche vertaling van Dipl. Ing. G. Gerson). Forschungshefte zur Auto-Technik, Band VI. 139 pp., 24 × 33 cm. Klasing und Co. Berlin, 1930, geb. RM. 12.—.

De schrijver behandelt grondig aan de hand van diagrammen en tabellen het gebruik van spiritus in mengsels als motorbrandstof. Daar in de meeste landen in Europa het mengen van benzine met spiritus verplicht is, is dit onderwerp er een, dat tegenwoordig de aandacht zoowel van technici en chemici vraagt. Aan een werk als dit bestond dan ook zeker behoefte. De schrijver is iemand, die dit onderwerp zoowel theoretisch als praktisch volkomen beheerscht. Ik kan dan ook aan ieder, die door zijn werkkring of uit belangstelling met motorspiritust te maken heeft, dit werk als „onmisbaar” aanbevelen.

G. L. C. la Bastide.

* * *

Insulintherapie, einschl. der Indikationen bei nicht-diabetischen Erkrankungen, von Prof. Dr. E. Frank und Dr. A. Wagner. Leipzig, Georg Thieme, 1931, 99 pp., 14 × 21 cm, kart. RM. 4.80.

Dit deeltje uit de serie „Therapie in Einzeldarstellungen” is natuurlijk in de eerste plaats voor medici bestemd. De hormonen vormen evenwel thans een zoodanig centrum van belangstelling voor de chemici, dat aankondiging van een werkje over hormoontherapie in dit Weekblad welhaast vanzelfsprekend is.

Kennismaking met dit boekje kan ten eerste worden aanbevolen. Op beknopte en zeer heldere wijze vindt men hier veel wetenswaardigs over insuline tezamen gebracht. Daarnaast wordt ook het door Frank geïntroduceerde synthaline besproken. Over het algemeen is de meening der medici over dit product zeker minder gunstig dan in dit boekje is weergegeven.

Het is jammer, dat literatuuropgaven volkomen ontbreken. Door toevoeging van een beknopte lijst der belangrijkste literatuur zou het boekje nog zeer gewonnen hebben.

P. E. Verkade.

* * *

Grafes Handbuch der organischen Warenkunde. Bd. I, 1. Halbband: Kaufmännische Grundlagen der Warenkunde und Warenkenntniss. Stuttgart, C. E. Poeschel Verlag, 1930. Lex. 8°; XVIII + 624 pp. mit 150 Abb., RM. 39.—, in Ganzleinen RM. 42.50.

Met dit deel is het reeds algemeen bekende werk van Grafe thans compleet. In 10 deelen, tezamen omvattend 5718 pag. met 1958 afbeeldingen, geeft het een, doorgaans ook voor ontwikkelde leeken bevattelijk, voortreffelijk overzicht van de organische waren.

Dit laatste deel is gesplitst in de volgende afdeelingen: I Grundzüge des erwerkmässigen Warenhandels; II Die organischen Produkte als Gegenstände des Welthandels (waarin voor tal van producten tot den laatsten tijd zorgvuldig bijgewerkte statistieken worden gegeven); III Grundbegriffe der technischen Warenprüfung; IV Ersatzmittel und Verfälschungen. Elke afdeeling is, gelijk steeds in dit werk het geval is, weer door een specialist op dit gebied bewerkt.

Ref. ziet gaarne dit werk in vele handen en hoopt, dat het een tweeden druk zal beleven; aan een dergelijk werk, dat echter zooveel mogelijk bij moet zijn, zal steeds behoefte bestaan.

P. E. Verkade.

* * *

Dietetics and Nutrition, by Maude A. Perry, B. Sc. The C. V. Mosby Company, St. Louis, U. S. A., 1930; 332 pp., 14 × 20 cm, \$ 2.50.

In de voorrede lezen wij het volgende: „The author presents scientific and technical material in the field of dietetics and nutrition in plain and simple language to meet the needs of schools, training schools for nurses, graduate nurses ... and all others interested in personal and public health problems”. Ten behoeve van deze lezerskringen is het boek heel elementair gehouden. Dit blijkt ook op typische wijze uit een opgenomen woordenlijst, waarin termen als „caloric”, „elimination”, „fermentation”, „carbohydrates” enz. verklaard worden en uit de vaak kinderlijke „study helps” aan het einde van ieder hoofdstuk.

Het werk bevat stellig in een eenvoudigen, beknopten vorm veel wetenswaardigs, maar is voor chemici van weinig belang. Misschien kan het medische studenten voor een allereerste oriëntatie op het gebied der voedingsleer dienen. Zij moeten dan echter den inhoud verteeren met een korreltje zout: moeilijk is b.v. te verdedigen de bewering van de schrijfster (p. 143), dat insuline „permits the regeneration of the islands of Langerhaus”. Was dit maar waar!

P. E. Verkade.

* * *

Introduction to Physiological Chemistry, by Meyer Bodansky, 2nd ed., VII + 522 pp., London, Chapman and Hall, 1930, 20/— net.

De eerste druk van dit werk werd in den jaargang 1927 van dit Weekblad aangekondigd; het toenmaals uitgesproken gunstige oordeel kan ook voor deze editie gehandhaafd worden. De physiologische chemie staat eigenlijk nog aan den aanvang harer ontwikkeling en kent tal van hoogst ingewikkelde problemen, zoodat het schrijven van een goed leerboek een verre van gemakkelijke taak is. Stellig is Bodansky hierin evenwel geslaagd.

Het zich oriënteren in dezen tak van wetenschap wordt den student gemakkelijk gemaakt door tal van literatuuropgaven, die echter helaas — hierop werd ook bij den eersten druk reeds op gewezen — sterk Amerikaansch en Engelsch werk naar voren brengen. Moge in een volgende druk ook aan het werk van niet-Engelsch-sprekende onderzoekers eens behoorlijk aandacht worden besteed.

Kennisneming van dit werk wordt ten eerste aanbevolen.

P. E. Verkade.

* * *

E. Rabinowitsch, Grundbegriffe der Chemie. Berlin, W. de Gruyter, 1930, Sammlung Götschen Bd. 804, 151 pp., 11 × 16 cm, geb. RM. 1.80.

Op buitengewoon overzichtelijke wijze geeft de schrijver een overzicht van den ontwikkelingsgang der verschillende hypothesen uit de chemie, vooral ook van de moderne opvattingen over atomen en molekulen. Hoewel hij ons niets nieuws vertelt, gevoelen we onze kennis toch verrijkt, doordat hij ons van een hooger punt de verschillende eenheden toont en we gemakkelijker het verband zien.

Doordat de ruimte zeer beperkt is, kan hij echter verschillende begrippen, als entropie en vrije energie, niet voldoende uitleggen. We vreezen daarom, dat een jongmaatje door dergelijke, hem onbekende, woorden afschrikt wordt. De oudere echter, en vooral de leeraar, die dezelfde stof eens op andere wijze wil behandelen, zoodat hij er zelf ook weer plezier in krijgt, vindt hier het oude overbekende gerecht op een nieuwe en zeer smakelijke wijze opgediend.

H. J. Edelman.

* * *

Schlachtblut- und Abfallstoff-Verwertung (Grundlagen, Verarbeitung und Verwertung, sowie dazu erforderliche Einrichtungen), von K. G. Turck. Berlin, Allgemeiner Industrie-Verlag G. m. b. H., 1928; 192 pp., mit 100 Abb. und Tabellen, geb. R.M. 12.—.

In het bijzonder wordt in dit aardige boekje, hetwelk door een ter zake stellig deskundige geschreven is, het bloed besproken. Aan de overige slachthuis-afvalstoffen en hun verwerking (tot diervoeder, organotherapeutische producten enz.) wordt aanvankelijk minder aandacht besteed.

De darminindustrie wordt niet besproken; toch behooren m. i. ook de darmen tot het slachthuisafval.

P. E. Verkade.

* *

Dr. W. Tombrock, Matter & Logic, An attempt at a logical explanation of material properties and natural phenomena. Bergen op Zoom, 1930, 16 pp., f 0.60.

Deze brochure geeft een overzicht van Schr.'s theorie over den opbouw der materie. Het is tevens bedoeld te zijn een antwoord op de critiek, die hierop is uitgeoefend naar aanleiding van Schr.'s publicaties in Chemical News van 1928, 1929 en 1930. Voor de overwegingen, die Schr. tot deze theorie geleid heeft, verwijst hij naar de aangehaalde publicaties.

W. Adér.

PERSONALIA, ENZ.

Prof. W. C. de Graaff (Utrecht) is vertegenwoordiger van de Nederlandsche Regeering geweest op het van 16—21 juli te Parijs gehouden vierde Congrès international des plantes médicinales et à essences.

* *

Aan de Rijksuniversiteit te Utrecht zijn bevorderd tot apotheker de dames M. van Houwelingen en E. Roelofs.

* *

Aan de Technische Hoogeschool te Delft is geslaagd voor het candidaatsexamen voor scheikundig ingenieur de heer C. J. Danckaerts.

* *

Aan de Technische Hoogeschool te Delft zijn geslaagd voor het ingenieursexamen voor scheikundig ingenieur mejuffrouw K. Peeren en de heeren J. M. Böseken, F. J. H. Davis, P. M. van Doormaal (met lof), H. Ebbinga, H. J. A. de Goey (met lof), J. H. E. Hessels, C. A. L. Horstman (met lof), S. C. de Jong, T. P. W. Karreman, A. G. Lutgerhorst, W. Maas Geesteranus, C. van Meeuwen, F. Prakke, E. L. Ritman, J. Roelofs Heyermans, G. F. Schoorl, C. M. Smelt, B. van Steenberg, M. C. Tuyn (met lof), jhr. E. J. J. S. A. M. de Roy van Zuydewijn.

* *

Faraday-herdenking. Van 23 tot 30 September a.s. zal in de Royal Albert Hall te Londen een tentoonstelling worden gehouden, die de verstreckende gevolgen zal toonen van Michael Faraday's ontdekking der electromagnetische inductie in 1831.

Nadere inlichtingen geeft de press officer, Faraday Centenary Celebrations & Exhibition, H. Waghorn, Industrial Publicist Services, 63 Lincoln's Inn Fields, London W. C. 2.

* *

Bodemkundig Instituut te Groningen. Het nieuwe gebouw is onlangs door den Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw geopend, waarbij de in de hal aangebrachte buste van van Bemmelen met gedenkplaat is onthuld. Een verslag, waarin o.a. wordt opgenomen de door Prof. Dr. W. Reinders uitgesproken rede, hopen wij eerstdaags op te nemen. Afbeeldingen van het gebouw en van de buste met plaat zullen daaraan worden toegevoegd.

* *

De vorige week heeft de Society of Chemical Industry te Londen zijn 50-jarig bestaan gevierd.

* *

Op 13 juli j.l. is te Londen in Central Hall (Westminster) de British Chemical Plant Exhibition geopend door Sir Harry McGowan, K.B.E., voorzitter van de Society of Chemical Industry en voorzitter van de Imperial Chemical Industries, Ltd.

* *

Bij Ernest Benn te Londen is verschenen „A History of the British Chemical Industry“ (XVI + 273 pp.).

* *

Wij ontvingen de verslagen van de Keuringsdienst van Waren over de gebieden Alkmaar, Arnhem en Groningen, alle inzake het jaar 1930.

* *

Algemeene vergadering der Nederl. Chem. Vereeniging te Haarlem. Dr. C. P. A. Kappelmeier schreef eenige dagen vóór de vergadering het volgende in het Alg. Handelsblad:

„Van 20 tot en met 22 juli a.s. zal in Haarlem de algemeene zomervergadering der Ned. Chem. Vereeniging worden gehouden. Getrouw aan de traditie, dat voor deze reünie elk jaar een andere plaats in aanmerking dient te komen, om daardoor het persoonlijke contact tusschen de door het geheele land verspreide collega's te bevorderen, is voor 1931 de keuze op de Spaarnestad gevallen, die in de geschiedenis der natuurwetenschappen reeds sinds eeuwen een vooraanstaande positie inneemt. Namen als de „Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen“ en „Teylers' Museum“ kent iedere ontwikkelde Nederlander.

„Hoewel Haarlem niet tot de hoofdsteden der chemische industrie in ons land behoort, maakt zijn gunstige ligging in de nabijheid van Amsterdam, de Zaanstreek en andere industriële centra het bij uitstek geschikt voor een dergelijke samenkomst. Dat bovendien ook de lokale betekenis van Haarlem met het oog op de wisselwerking tusschen chemische problemen en openbaar belang niet mag worden onderschat, toont de lijst der technische excursies, die voor de deelnemers aan de vergadering op het programma staan: de Hoogovens en Staalfabrieken, alsmede de stikstofbindingsindustrie (M.E.K.O.G.) te Velsen, de Amsterdamsche Duinwaterleiding bij Vogelenzang en Droste's Cacao- en Chocoladefabrieken te Haarlem, welker bedrijven alle ten nauwste met chemische vraagstukken samenhangen. Daarnaast wordt nog gelegenheid geboden voor de bezichtiging van Teyler's Stichting en van de restauratie der „Halsen“ in het wereldberoemde Frans Hals-Museum. Ook het laatstgenoemde werk betreft ten deele een chemische quaestie, waarvan de verstrekkende betekenis nog niet zoo lang geleden de in Rome vereenigde internationale deskundigen op dit gebied heeft bezig gehouden.

„Laat men onder den indruk van deze feiten zijn gedachten van het eene naar het andere en van locale naar algemeene gezichtspunten gaan, dan moet men waardeerd erkennen hoe helder diegenen in de toekomst hebben gezien, die 28 jaar geleden het initiatief namen voor de oprichting der Ned. Chem. Vereeniging. Voor een kwart eeuw bezat Nederland nog zoo goed als geen chemische industrie. Nu is er niet alleen een reeks van groote concerns, waar chemisch werk een voorname rol speelt, maar daarnaast vindt men nog tal van kleinere bedrijven, die tengevolge van de fundamentele betekenis der chemie voor hen steeds grooter wordend gedeelte van onze industriële productie, chemische denk- en arbeidsmethoden toepassen. Wie heeft b.v. omstreeks 1900 kunnen voorzien, welke diep ingrijpende omwentelingen er in oude, eerwaardige takken van Nederlandsche nijverheid, die zich hun chemische basis nauwelijks bewust waren, in den tegenwoordigen tijd zouden plaats vinden in verband met den overgang van empirisch verworven praktische ervaringen naar moderne productiemethoden op den grondslag van chemische bedrijfscontrole en voorlichting. Men denke aan de zeepfabricatie, de vernis- en verfindustrie, de leerlooierij en talrijke bedrijven der voedingsmiddelindustrie en der metaalnijverheid. In een kort bestek is het niet mogelijk, ook maar een enigszins afgerond beeld te geven van den invloed, dien de chemie in de laatste kwart eeuw op de ontwikkeling der materiele zijde van ons bestaan heeft uitgeoefend. Het werk der Ned. Chem. Vereeniging heeft niet alleen in Nederland zelf hiertoe belangrijk bijgedragen, maar het moet tevens voor de handhaving van onze positie in het internationale verband kortweg als onmisbaar worden beschouwd“.

Wij hopen, dat ook andere leden geregeld de pers op de hoogte zullen houden van de „faits et gestes“ onzer Vereeniging.

TER BESPREKING ONTVANGEN BOEKEN.

- V. Charles & E. Martin, Recueil de manipulations de chimie et métallurgie; Dl. I: Analyse chimique qualitative et quantitative, 78 blz., Dl. II: Analyses spéciales minérales et organiques essais physiques, 341 blz.; Paris, Vuibert, 1931.
- Hagers Pharmazeutisch-technisches Manuale, 9. neubearbeitete Aufl. herausgegeben von W. Peyer, Leipzig, J. A. Barth, 1406 blz., 1931.
- F. Bedeau, Cours élémentaire de télégraphie et téléphonie sans fil; 421 blz.; Paris, Vuibert, 1931.
- Winterstein-Trier, Die Alkaloide, 2. neubearbeitete Aufl. von G. Trier; 1061 blz., Berlin, Gebr. Borntraeger, 1931.
- E. Riesenfeld, Svante Arrhenius, 110 blz., Leipzig, Akad. Verlagsgesellschaft, 1931.
- W. Hume-Rothery, The metallic state; 371 blz., Oxford, Clarendon Press, 1931.
- A. J. Kluyver, The chemical activities of micro-organisms; 109 blz., London, University of London Press, 1931.
- Irma Bleibaum, Quantitative Strahlungsmessungen an künstlichen und natürlichen Strahlungsquellen; 88 blz., Jena, Gustav Fischer, 1931.
- G. P. Frets, Alcohol and the other germ poisons, 179 blz., den Haag, Nijhoff, 1931.
- H. Handovsky, Pharmakologie in ihren modernen Problemstellungen; 224 blz., Leipzig, Steinkopff, 1931.
- F. L. Teed, Torricelli contra Mundum; 80 blz., London, Lewis, 1931.
- International register of Spas and medicinal waters; 20 blz., Headley Brothers, London 1931.
- Report of test by the director of fuel research on a retort of the Bussey Coal Distillation Company, Ltd., at Glenboig, Lanarkshire; 26 blz., Department of scientific and industrial research, 1930.
- E. Schütz, Praktische Berechnungen des Giessereimannes; 198 blz., W. Knapp, Halle (Saale), 1931.
- C. W. Davies, The conductivity of solutions and the modern dissociation theory, London, Chapman & Hall, 1930, 204 blz.
- L. Descroix, Art de l'ingénieur et métallurgie résistance des matériaux et données numériques diverses. Paris, Gauthier-Villars, 1930, 24 en 180 blz.
- Données numériques d'électricité, magnétisme et électrochimie. Paris, Gauthier-Villars, 1930, 19 en 170 blz.
- E. Sauter, Heterogene Katalyse, Dresden, Th. Steinkopff, 1930, 80 blz., 15 afb.
- F. H. Newman, Electrolytic conduction, London, Chapman & Hall, 1930, 441 blz.
- J. Jeans, The stars in their course, London, Cambridge Univ. Press, 1931, 11 en 188 blz., 46 platen.
- C. Drucker, Messungen elektromotorischer Kräfte galvanischer Ketten mit wässrigen Elektrolyten, 2. Ergänzungsheft zu Nr. 5, Berlin, Verlag Chemie, 1929, 234 blz.
- G. Grube, Grundzüge der theoretischen und angewandten Elektrochemie, 2. erw. Aufl., Dresden, Th. Steinkopff, 1930, 495 blz., 165 afb.
- J. A. Beijers, Het verband tusschen de ziekten van den mensch en die van onze huisdieren, Haarlem, Erven F. Bohn, 1931, 203 blz.
- J. Billiter, Die neueren Fortschritte der technischen Elektrolyse (Ergänzungsbd. der „technischen Elektrochemie“). Halle, W. Knapp, 1930, 328 blz., 144 afb.

CORRESPONDENTIE. ENZ.

Chem. Jaarboekje I. Men wordt dringend verzocht het juist verschenen deeltje door te bladeren en opgemerkte onjuistheden te zenden aan de Redactie, 18 Zoeterwoudsche Singel, Leiden.

Verhandelingen voor Chem. Weekblad en Recueil worden gaarne vóór 1 Aug. of na 24 Aug. verwacht.

H. te D. Dank voor Uw opgaaf. Wij hadden haar nog niet in de couranten vermeld gezien.

Staatscourant. De Redactie van het Chem. Weekblad zoekt een lezer van de Staatscourant, die bereid is, de daarin voorkomende berichten, welke voor chemici van belang kunnen zijn, aan haar op te zenden.

Omvang van handschriften. Ten einde den loopenden jaargang van het Chem. Weekblad en dien van het Recueil niet omvangrijker te maken dan begroot is, worden inzenders dringend verzocht hun handschriften zoo beknopt mogelijk te maken.

Personalia. Aanvullingen voor deze rubriek worden gaarne verwacht.

Waar wordt hier te lande toegepast de behandeling van ijzer (ijzeren voorwerpen) met fosphaten (het parkeriseeren)?

L'Activation et la Structure des Molécules. Rapports et Discussions de la Réunion Internationale de Chimie Physique de 1928.

Ce Volume contient les rapports de M.M.: G. Antonoff, E. Baur, A. Berthoud, M. Bodenstein, K. F. Bonhoeffer, L. Brillouin, B. Cabrera, H. Damianovich, F. Daniels, E. Darmon, A. Egerton, J. Errera, W. Frankenburg, H. G. Grimm, P. Gunther, H. von Halban, V. Henri, J. R. Katz, J. Kallmann, G. Kornfeld, V. Kourbatoff, P. Langevin, P. Lasareff, T. M. Lowry, E. W. Mardles, R. G. W. Norrish, F. et J. Perrin, S. Pienkowski, M. Polanyi, J. H. Quastel, F. J. Rawlins, D. Reichinstein, O. K. Rice, R. Robertson, L. Rolla, G. M. Schwab, Snow, S. A. Schou et R. Wurmser, W. Steiner et Z. Bay, J. Thibaut, J. J. Trillat, W. Wentzel.

Le Conseil de la Société a décidé de céder les volumes dont il dispose encore au prix réduit de Frs. 62.50 au lieu de Frs. 125.

Les demandes doivent être adressées directement au Secrétaire général de la Société M. C. Marie, 9 rue de Bagneux, Paris VI.

Prière de joindre à la demande le montant, soit en un chèque au nom de M. J. Olmer, Trésorier de la Société, ou de le verser au compte chèque-postal: Paris 61—31.

Les envois seront effectués dans l'ordre de leur réception et dans la limite des exemplaires disponibles.

Overdrukjes. Men geve liefst op het handschrift reeds het aantal gewenschte overdrukjes op en vulle op de drukproef dit aantal nog eens in. Over bijzonderheden (bedrukt omslag, enz.) correspondeere men rechtstreeks met de drukkerij.

VERBETERINGEN VAN CHEMISCH JAARBOEKJE I.

- Blz. 7. In plaats van Limburg: Ir. Cl. G. Driessen, Maastricht, te lezen: Limburg: A. Vürtheim, Maastricht; Ir. Cl. G. Driessen, plaatsverv.
- Breda. Laten vervallen Drs. P. Koets en achter Mej. Bosch de toevoeging „plaatsverv.“.
- Blz. 16. Onder de eereleden is tot onze spijt, onverklaarbaar en abusievelijk, weggevalen de naam van Dr. F. G. Waller, Delft, Nieuwe Plantage 79.
- Blz. 17. Onder de donateurs staat: Polak's Frutal Works, lees: N.V. Polak's Frutal Works, Amersfoort.
- Blz. 22. Lees in plaats van L. C. J. te Boekhorst, chem. cand., Drs. L. C. J. te Boekhorst.
- Blz. 61. Lees bij Ir. J. Tielrooy: fabrieksdirecteur in plaats van: directeur.
- Blz. 92. Toe te voegen: Dr. J. Blomberg, den Haag, Spui 113a, Chemische-, microchemische en bacteriologische onderzoekingen van handelswaren, voedingsmiddelen, drinkwater, enz.
- Ledenlijst: Achter Dr. Ch. M. van Deventer laten vervallen: priv. doc. Univ. Utrecht.
- J. P. Dommissie moet zijn: J. P. Dommisie.
- Ir. P. F. Felkers moet zijn: Ing. P. F. Felkers.
- Achter mej. W. J. Haverkamp laten vervallen: leerares Huis-houdschool.
- Lees voor R. J. W. K. Hoevers, scheik. cand.: Ir. R. J. W. K. Hoevers.
- Lees achter Dr. C. P. A. Kappelmeier, in plaats van dir. N.V. Chem. Fabr. Delta: bedrijfschef der N.V. Vernis- en Verf-fabriek v/h H. Vettewinkel & Zonen, Amsterdam.
- Lees i. p. v. K. J. Keuning, chem. cand.: Drs. K. J. Keuning.
- Op blz. 78, organ.-chem. lab. Groningen, staat abusievelijk: Henning.
- Lees i. p. v. Ir. H. L. Röder: H. L. Röder, chem. cand.
- Lees i. p. v. Ir. P. C. v. d. Willigen: Dr. P. C. van der Willigen.